24-мĕш çул тухать. Хакĕ 15 пус.

1941
ДЕКАБРЬ
26
ЭРНЕКУН
305 (6020) №

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

Чăваш Коммуни

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔ
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ.

Шкул ачисен хĕллехи каникулĕсем

Январĕн 1-мĕшĕнче пуçламĕш класенче тата хăшпĕр вăтам, туллимар вăтам шкулсенче вĕренекенсен хĕллехи каникулĕсем пуçланаççĕ.

Кăçал каникулсем халичченхи пек лăпкă, мирлĕ вăхăтра мар, йăлтах урăхла, пирĕн мухтавлă Хĕрлĕ Çарпа пĕтĕм тăван çĕршыв нимĕç оккупанчĕсене хирĕç кĕрешнĕ вăхăтра пулса иртеççĕ. Большевиксен партийĕ тата совет правительстви шкулсемшĕн куллен тăрăшнине пула, пирĕн шкулсем вăрçă кунĕсенче те йĕркеллĕ ĕçлеççĕ. Тăватă уйăх хушши çине тăрса вĕреннĕ хыççăн ачасем каникула канма каяççĕ.

Каникул—кану вăхăчĕ. Анчах вăл кунĕ-кунĕпе вырăн çинче йăваланса е сывăрса выртмалла тенине пĕлтермест. Ачасен кану вăхăтне тĕрĕс организацилесси, каникулăн кашни кунĕпе туллин усă курса вĕренекенсен сывлăхне çирĕплетесси—кашни шкул, кашни комсомол организацийĕ умĕнче тăракан пысăк задача пулса тăрать. Каникул вăхăтĕнче ачасем выляччăр, кулччăр, савăнччăр, çав вăхăтрах ĕçлеччĕр. Çав кунсенче тунă кашни мероприяти ачасене тĕреклĕ, çирĕп, хастарлă, ĕçе юратакан, пуçарулă çын пулса ÿсме пулăштăр.

Каникул вăхăтне усăллă ирттермелле, ачасен çамрăк вăйне ырă ĕç тунă çĕре ямалла. Сăмахран, учительсем, комсомолецсем ертсе пынипе ачасем хăйсене валли тăвайккисем, пĕвесене шăлса тасатса катоксем тумалла. Кашни вĕренекенĕн хăйĕн коньки, йĕлтĕр, çунашка пулмалла.

Ялта ачасем пăр çинче ярăнмалли карусельсем, юртан крепоçсем тума пултараççĕ. Ку ĕçсем ачасене интереслентереççĕ. Вăрçă вăййисене вылямалли траншейăсем, окопсем хатĕрлеме пултараççĕ. Çавăн пек интереслă ĕçе тунă чух ача ашкăнасси çинчен манса каять, усă сывлăшра пиçĕхет.

ВЦСПС Президиумĕ профсоюз организацисене хуласенчи тата районсенчи сутĕç пайĕсемпе пĕрле шкулта вĕренекен ачасем валли çĕнĕ çул елкисем, çавăн пекех тата утренниксем, киносеанссем, художествăллă пултарулăх вечерĕсем, отечественнăй аслă вăрçă участникĕсемпе тĕл пулассине организацилеме сĕнет.

Декабрĕн 31-мĕшĕнче шкулсенче çĕнĕ çула кĕтсе илмелли савăнăçлă каç пултăр. Ку каç кашни шкултах елка туса ирттерсен аван. Пуçламĕш класенче вĕренекенсем валли елкăна 9 сехетчен туса ирттермелле. Çĕнĕ çула кĕтсе илмешкĕн пуçтарăннă савăнăçлă каçа ачасен ашшĕ-амăшĕсене, шефсене, колхоз представителĕсене чĕнмелле.

Каникул кунĕсенче шкул клуб пек пулса тăмалла. Шкулăн кашни класĕ ачасене хăй патне илĕртмелле пултăр. Унта кружоксене ĕçлеме тивĕçлĕ условисем туса памалла. Вăл вăхăтра шкул библиотеки кашни кун ĕçлеме тивĕçлĕ. Пĕр-пĕр класа кĕнеке хаçат вуламалли пÿлĕм тума юрать. Вĕренекенсене вулама кĕнекесем панисĕр пуçне, литература вечерĕсем туса ирттермелле. Ачасем шашкăпа шахмăт вăййисемпе интересленеççĕ, турнирсем тумалла.

Ачасем те, пысăккисем пекех, отечественнăй аслă вăрçă фрончĕсенчи хыпарсене пĕлесшĕн тăрăшаççĕ. Çавăнпа мухтавлă Хĕрлĕ Çарăн боецĕсен кĕрешĕвĕсем çинчен, тылри халăх вĕсене пархатарлă ĕçпе пулăшни çинчен каласусем, лекцисем туса ирттермелле. Лекцисем вулас, каласусем ирттерес ĕçе парти, комсомол, профсоюз, совет работникĕсене, учительсене, врачсене, агрономсене, колхозри специалистсене явăçтармалла. Лекцисем вуланă май кинокартинăсем, диапозитивсем, опытсем туса кăтартассине йĕркелемелле.

Выляса, кулса савăннă хыççăн килте е колхозра вăй çитекен ĕçсене туни усăллă. Нумайĕшĕн ашшĕ е пиччĕшĕсем фронта кайнă. Хуçалăхра ĕçсем сахал мар. Выльăх-чĕрлĕхе те тăрантармалла, вуттине татса çурмалла, армане те ертмелле. Вĕренекенсен, пĕччен вăй çитмесĕн, ушкăнпа пуçтарăнса, колхозра тата красноармеецсен çемьисене пулăшмалла. Çамрăк выльăхсене шефа илсе ĕçлесси, вулав çурчĕсене илемлетесси—пионерсен ĕçĕ. Аслăрах класра вĕренекенсем уйра юр тытнă çĕрте те, авăн çапнă çĕрте те ĕçлеме пултараççĕ.

Пуринчен ытла каникул вăхăтĕнче çарпа физкультура ĕçне тивĕçлĕ вырăна лартмалла. Йĕлтĕрпе çÿреме, конькипе ярăнма, граната ывăтма, тĕл пеме вĕренес тĕлĕшпе малтанхи утăмсем тума каникул вăхăтĕнчи 10 кун çитеççĕ. Ытларах йĕлтĕрлĕ ăмăртусем, çар вăййисем организацилемелле. Кашни кунах, кашни пионер отрядĕнчех ачасем çуран е йĕлтĕрлĕ походсене кайса килччĕр. Конькипе тата йĕлтĕрпе ярăнакансен ăмăртăвне малтан уйрăм классенче, унтан пĕтĕм шкулĕпе туса ирттерме юрать. Ку ĕçре спорт ăстисем, лайăх физкультурниксем пулăшма пултараççĕ. Катоксенче, стадионсенче, йĕлтĕрлĕ походсем вăхăтĕнче БГТО тата ГТО значокĕсен хĕллехи нормисене йышăнассине йĕркелемелле.

Çавăн пек пулса иртмелле кăçалхи каникулсем. Çавă кашни шкулăн, комсомол организацин, ВЛКСМ райкомĕсен шкул енĕпе ĕçлекен комиссийĕсен хĕллехи каникула мĕнле ирттермелли çинчен конкретнăй план туса çитермелле. Ăна тăвиччен, паллах, малтан ачасемпе калаçса, вĕсем мĕнпе ытларах интересленнине пĕлмелле, вĕсен шухăш-кăмăлĕсене, сĕнĕвĕсене шута илмелле. Ачасене ĕçпе пулăшма пултаракан çынсене тупса çирĕплетмелле. Вĕсене учительсем, пионер вожатăйĕсем, ялти физкультурниксем, комсомолецсем, драмкружок руководителĕсем пулăшма пултараççĕ. Кашни пĕчĕк ĕçе мĕнле туса ирттересси çинчен малтанах тĕплĕ шухăшласа хумалла.

Ачасем вăхăта тевеслăн, культурăллă ирттерччĕр, хăйсен сывлăхне татах çирĕплетчĕр, шкулсемпе колхозсемшĕн усăллă ĕç туса пулăшчăр!

Совет Информаци Бюровĕнчен

Декабрĕн 24-мĕшĕнчи каçхи пĕлтерÿ

Декабрĕн 24-мĕшĕнче пирĕн войскăсем противника хирĕç пур фронтсенче те çапăçнă. Хĕвеланăç, Калинин тата Кăнтăр-Хĕвеланăç фрончĕсен чылай участокĕсенче пирĕн войскăсем, противника хирĕç çапăçса, малалла куçса пынă тата халăх пурăнакан чылай пунктсене йышăнса илнĕ.

Декабрĕн 23-мĕшĕнче нимĕçсенне 20 самолет пĕтерсе тăкнă. Пирĕн 3 самолет пĕтнĕ.

Декабрĕн 24-мĕшĕнче Мускав патĕнче нимĕçсенне 9 самолет персе антарнă.

* * *

Декабрĕн 23-мĕшĕнче пирĕн авиаци нимĕçсен 11 танкне, войскăсемпе грузсем турттарса пыракан 125 автомашинине пĕтерсе тăкнă тата сиенленĕ, 5 полевой орудине прислугипе пĕрле тата боеприпассем турттарса пыракан 100 лавне ытла пĕтерсе тăкнă, противникăн пехотине икĕ батальона çити сапаласа янă.

* * *

Хĕвеланăç фрончĕн участокĕсенчен пĕринче кĕрешекен Петухов юлташăн чаçĕ противника халăх пурăнакан икĕ пунктран кăларса сирпĕтнĕ, тăшманăн салтакĕсемпе офицерĕсене 500 çынна ытла вĕлерсе пĕтернĕ, нимĕçсенне икĕ танк, 160 автомашина, 70 пулемет тата ытти трофейăсем нумай тытса илнĕ. Фронтăн тепĕр участокĕнче Анисимов юлташăн чаçĕ çапăçусенчен пĕринче тăшманăнне 6 самолет, 19 автомашина тата 46 мотоцикл тытса илнĕ.

* * *

Кăнтăр-Хĕвеланăç фрончĕн участокĕсенчен пĕринче кĕрешекен пирĕн частьсем пĕр кун хушшинчи çапăçура халăх пурăнакан 24 пункта ирĕке кăларнă, нимĕçсенне 8 оруди, минометсемпе пулеметсем чылай тытса илнĕ тата противникăн салтакĕсемпе офицерĕсене 800 çынна вĕлерсе пĕтернĕ. Çав чаçри танкистсем тăшманăнне 3 танк, 15 оруди тата 12 пулемет пĕтерсе тăкнă.

* * *

Лейтенант Палютин командир пулса ертсе пыракан совет разведчикĕсен группи Г. ялĕ çине çĕрле хăюллăн пырса тапăннă. Паттăр боецсем тăшманăн салтакĕсене 35 çынна вĕлерсе пĕтернĕ тата 40 çынна амантнă. Красноармеец Рева юлташ нимĕçсен 6 салтакне вĕлернĕ.

* * *

Мускав облаçĕнчи Волоколамск районĕнче кĕрешнĕ партизансен отрячĕ, паттăррăн çапăçса, гитлеровецсене ăнăçлăн пĕтерсе пынă тата Хĕрлĕ Çара активлăн пулăшса тăнă. Отрядăн дневникĕнчен уйрăм сыпăксене илсе пичетлетпĕр.

«Декабрĕн 12-мĕш. Ш. юлташ ертсе пыракан партизансен группи Сестра шывĕ урлă каçмалли кĕпере 15 метр тăршшĕ взрыв туса сирпĕнтернĕ. Çакна пула противникăн шоссе çулĕ тăрăх çÿресси пĕр кун хушши чарăнса тăрнă. Кĕпер патĕнче нимĕçсен автомашинисем 500 яхăн пухăнса тăнă, совет авиацийĕ вĕсем çине бомбăсем нумай пырса пăрахнă. Çав кунах партизансем вырнаçтарса хунă минăсем çине пырса тăрăнса, нимĕçсен грузсем тиенĕ 8 тоннăллă машини сирпĕнсе кайнă.

Декабрĕн 13-мĕш. К. юлташ ертсе пыракан партизансем икĕ ял хушшинчи çул çине минăсем хурса тухнă. Минăсем çине пырса кĕрсе, нимĕçсен фронт еннелле пыракан бронемашини, тупăпа тата икĕ пулеметпа хĕçпăшалланнăскер, арканса кайнă. Бронемашинăн экипажĕ пĕтнĕ.

Декабрĕн 14-мĕш. К. юлташ ертсе пыракан партизансен ударнăй группи нимĕçсен бензин тиенĕ 8 тоннăллă виçĕ автоцистернине, фронта каяканскерсене, взрыв туса сирпĕнтернĕ тата çунтарса янă. Çав вырăн патне пыма тухнă фашистсен автоматчикĕсем ларса пыракан автомашина партизансем хурса тухнă минăсем çине пырса кĕрсе арканса кайнă.

Декабрĕн 16-мĕш. Ш. юлташ ертсе пыракан партизансен 9 çынлă группи çул çине минăсем хурса тухнă та хăйсем засада тунă. Минăсем çине нимĕçсен пехота ларса пыракан икĕ автобусĕ пырса кĕнĕ. Партизансем, нимĕçсене пеме пуçласа, вĕсене пурне те, пĕр çын юлмиччен, вĕлерсе пĕтернĕ. Çав кунах нимĕçсен снарядсемпе çар пурлăхĕсене турттарса пыракан икĕ автомашинине аркатса тăкнă. 10 кун хушшинчи çапăçусенче партизансен отрячĕ нимĕçсен салтакĕсемпе офицерĕсене 105 çынна вĕлерсе пĕтернĕ».

* * *

Хĕвеланăç фронтĕнче тыткăна илнĕ нимĕç салтакĕсем нимĕçсен каялла чакса пыракан войскисем питех те пысăк çухатусем тÿсни çинчен каласа параççĕ. 36-мĕш мотодивизин 87-мĕш мотополкĕнчен тыткăна лекнĕ ефрейтор Лоренс Леозун çапла каласа панă: «Пирĕн дивизи юлашки икĕ çапăçура кăна, вилнисемпе аманнисене пĕрле шутласан, 3 пин çын ытла çухатрĕ. Ротăсене икшер хутчен çынсем хушса пачĕç пулин те, ротăсен йышĕ 50 процентран ытла мар тăрса юлнă. Нимĕçсен войскисем каялла чакасси хăйсем материальнăй чаçсемпе чĕрĕ вăйсем тĕлĕшĕнчен пысăк çухатусем тÿснине пула, совет çарĕсем аркатмаллах пыра-пыра çапнине пула пуçланнă. Салтаксен шухăш-кăмăлĕсем кунран кунах чакса пыраççĕ. Вĕсем вăрçăпа ывăнса çитнĕ ĕнтĕ. Германия çĕнтерессине шанакан нимĕçсем сахалланнăçемĕн сахалланса пыраççĕ». 23-мĕш пехотнăй дивизири 23-мĕш артполкăн 1-мĕш дивизионĕнчен тыткăна лекнĕ салтак Оскар Ромоль çапла каланă: «Пирĕн дивизи декабрĕн 5-мĕшĕнче каялла чакма пуçларĕ. Çакă вăл каялла чакни мар, тарни пулать. Вырăссем пирĕн çине пачах та кĕтмен çĕртен пырса тапăнчĕç, пирĕн вара орудисене, снарядсене тата ытти хĕçпăшалсене пăрахса хăварма тиврĕ. Салтаксем урăх çапăçасшăн мар. Вĕсенчен нумайĕшĕсем тыткăна лекме шутлаççĕ, анчах гестапон шпионĕсенчен тата офицерĕсенчен хăраççĕ.

Декабрĕн 25-мĕшĕнчи ирхи пĕлтерÿ

Декабрĕн 25-мĕш ыран тенĕ чух çĕрле пирĕн войскăсем противника хирĕç пур фронтсенче те çапăçнă.

* * *

Хĕвеланăç фронтĕнчи участоксенчен пĕринче кĕрешекен пирĕн часть икĕ кун хушшинчи çапăçусенче тăшманăнне 4 танк, 23 оруди, 1 бронемашина, 19 пулемет, 206 велосипед, 16 лав тата 20.000 патрон тытса илнĕ. Фронтăн тепĕр участокĕнче пирĕн боецсем тăшманăн пехотин пĕр батальонне пĕтерсе тăкса, нимĕçсен 3 танкне, 14 пулеметне, минометсен 2 батарейине, груз тиенĕ 6 машинине тата пĕр самолетне тытса илнĕ.

* * *

Калинин фронтĕнче кĕрешекен пирĕн чаçсем пĕр кун хушшинчи çапăçусенче нимĕçсене халăх пурăнакан 50 пунктран хăваласа кăларса, противникăнне 10 танк, 18 оруди, 68 автомашина, 25 пулемет тата патронсен пысăк складне тытса илнĕ.

* * *

Хотин юлташăн чаçĕ, Кăнтăр-Хĕвеланăç фронтĕнчи участоксенчен пĕринче кĕрешекенскер, противника хирĕç пĕр кун хушши çапăçса, нимĕçсенне минометсен 1 батарейине, танксене хирĕç пемелли 10 орудине пĕтерсе тăкнă, 2 самолетне персе ÿкернĕ тата противникăн салтакĕсемпе офицерĕсене 500 çынна вĕлерсе пĕтернĕ.

* * *

Кăнтăр фронтĕнчи участоксенчен пĕринче пирĕн боецсем, противника хирĕç хаяррăн çапăçса, нимĕçсене халăх пурăнакан темиçе пунктран хăваласа кăларнă, противникăнне 8 оруди, 10 миномет, 5 пулемет тытса илнĕ, нимĕçсен салтакĕсемпе офицерĕсене 300 çынна вĕлерсе пĕтернĕ.

* * *

Нимĕçсен юлашки вăхăтра тыткăна лекнĕ салтакĕсем Германи войскисем питĕ пысăк çухатусем тÿсни çинчен, нимĕç салтакĕсен çапăçури хастарлăхĕ чакнăçемĕн чакса пыни çинчен пĕлтереççĕ. 11-мĕш пехотнăй дивизин 44-мĕш полкĕнчи 2-мĕш батальонĕн 5-мĕш ротинчен тыткăна лекнĕ ефрейтор Пауль Христионзен çапла каласа панă: «2-мĕш батальон юлашки уйăх хушшинче 300 çын çухатрĕ. Шăнса чирленипе тата тăм илнипе стройран тухнă салтаксен шучĕ ÿссех пырать», тенĕ. 21-мĕш пехотнăй дивизири разведотрядăн 42-мĕш эскадронĕнчи 2-мĕш кавалерийски взводăн ефрейторĕ Ничман Гейн çапла пĕлтернĕ: «Юлашки вăхăтра 42-мĕш эскадронра вилсе тата аманса 110 çын çухалчĕ. Кунсăр пуçне, 25 çын шăнса чирленипе тата тăм илнипе аптăраççĕ. Эпир вăрçă вĕçленессе ниепле те кĕтсе илейместпĕр. Российăна çĕнтерессине ĕненме пирĕнтен нумайĕшĕ тахçанах пăрахнă». 112-мĕш пехотнăй дивизин 110-мĕш полкĕнчи 7-мĕш ротăран тыткăна лекнĕ ефрейтор Курт Манцман çапла каласа панă: «Салтаксем сивве питĕ йывăррăн чăтса ирттереççĕ. Пирĕн ротăра 12 çынна тăм илсе янă»,—тенĕ. 263-мĕш пехотнăй дивизин 463-мĕш полкĕнчи 11-мĕш ротăн салтакĕ Освальд Бинна çапла каланă: «11-мĕш ротăра мĕнпурĕ те 20 салтак, 10-мĕш ротăра—40 салтак тăрса юлнă. Салтаксем пурте питĕ çÿхе тумланнă, сивĕпе аптăраççĕ. Шăнса пăсăлнисем тата чирленисем питĕ нумай,»—тенĕ.

Иваново облаçĕнчи ĕçсыннисем нимĕçсен фашистла йыткĕтĕвĕсене аркатса тăкма Хĕрлĕ Çара хăйсен хастарлă ĕçĕпе пулăшса пыраççĕ. Пиравăр промышленноçне валли машинăсем тăвакан завод, Торфмаш завод, Королев ячĕпе тăракан завод, «Автоприбор» тата ытти предприятисем те хăйсен çулталăкри планне ытлашшипех тултарнă. Торфмаш заводĕнче задание виççĕршер процент ытларах тултаракан рабочисем 240 çын шутланаççĕ. «Новоивановская мануфактура» фабрикăри 30 работница, Скосырева, Бородулина, Михеева, Борбашева, Трухина, Прусова ткачихăсен пуçарăвĕпе, молескин тĕртекен 16-шар станокпа ĕçлеме тытăнса çĕнĕ рекорд тунă. Кун пек сортлă матери тĕртнĕ чухне норма тăрăх 6 станокпа ĕçлемелле.

Н-ски депори паровозсем вăрçă пуçланнăранпа планран ытлашши 100 пин тонна груз турттарнă, пин тонна ытларах кăмрăк перекетлесе хăварнă. Титов машинист йывăр тиенĕ 35 поезда, Снегирев машинист — 32 поезда турттарса кайнă. Котельнăй цех пĕтĕмпех стахановла цех пулса тăнă. Котельщиксенчен пурте нормăна икĕ хут е ытларах тултарса ĕçлеççĕ.

Çĕнĕ çул ячĕпе парне яраççĕ

КУСЛАВККА. Тĕмшер туллимар вăтам шкулĕнчи учительсен коллективĕ укçа-тенкĕпе япала лотерейин билечĕсене илме ĕçукçин 20 процентĕнчен кая мар çырăннă. Шкул директорĕ Яковлев юлташ, лотерея билечĕсене 130 тенкĕлĕх çырăнса, 80 тенкине çавăнтах тÿлерĕ. Учительница Панакова, 90 тенкĕлĕх çырăнса, 40 тенкине тÿлерĕ. Г. Иванов, Л. Евлеев, Соловьева юлташсем те, 80-шар тенкĕлĕх çырăнса, 50 процентне тÿлерĕç. Çапла кĕске вăхăт хушшинчех учительсем, лотерея билечĕсене 670 тенкĕлĕх çырăнса, 350 тенкине тÿлерĕç.

Укçа-тенкĕпе япала лотерейин билечĕсене сарасси Туканаш ялсоветĕнче те анлăн сарăлса пырать. Кунта лотерея билечĕсене малтанхи кунах 1000 тенкĕлĕх ытла сарнă. Вăл шутран 830 тенкине çав кунах пухса перекет кассине хывнă. Туканашри «Канаш» колхоз счетоводĕ А. Иванов, лотерея билечĕсене 100 тенкĕлĕх çырăнса, укçине пĕтĕмпех тÿленĕ. Аялти Анчăккассинчи «Первомайск» колхоз председателĕ Кудряшов юлташ 50 тенкĕлĕх, унăн арăмĕ Кудряшова 20 тенкĕлĕх çырăнса, укçисене тÿлесе татнă. Лотерея билечĕсене сарасси Çÿлти Анчăккассинчи «Коммунист» колхозра та аван пырать. Колхоз председателĕ Тимаков юлташ—50 тенкĕлĕх, Ярысов—40 тенкĕлĕх çырăнса, укçине тÿлесе татрĕç. Çак колхозра лотерея билечĕсене пĕр кун хушшинчех 500 тенкĕлĕх ытла сарса, укçине пĕтĕмĕшпех перекет кассине хывнă.

А. ПЕТРОВА.

* * *

КОМСОМОЛЬСКОЕ. Хĕрлĕ Çар боецĕсем патне çĕнĕ çул ячĕпе парне ярас тĕлĕшпе районри 14 колхозра 219 центнер тырă, 1,73 центнер ашкакай, 38 килограмм çу, 9 вăкăр, 3 сурăх, пĕр сысна, 56 килограмм пыл, 124 чăх, пĕр центнер сухари, 285 тенкĕ укçа, 37 тир, 36 мăшăр алшиш, 18 мăшăр чăлха, 11 кĕрĕк пиншак, 50 çăмарта, 3 минтер, 2 мăшăр çăматă, 2 мăшăр ăшă кĕпе-йĕм, 3 çĕлĕк пухса хатĕрленĕ.

«Заветы Ильича» колхоз боецсем валли 20 центнер тырă, пĕр вăкăр, 10 чăх, 500 тенкĕ укçа, 5 мăшăр алшиш, 2 кĕрĕк пиншак, 50 çăмарта, 3 минтер, «Интернационал» колхоз — 10 центнер тырă, 12 килограмм ашкакай, 2 килограмм çу, пĕр вăкăр, 5 чăх, 600 тенкĕ укçа, 9 тир панă.

Т. МЫШКИН.
ВКП(б) райкомĕн секретарĕ.

* * *

ВАРНАР. Фосфорит заводĕнчи рабочисемпе работницăсем те Хĕрлĕ Çар боецĕсем валли парнесем хатĕрлеççĕ. Ку тĕлĕшпе Александрова, Леончук, Квасова, Егорова, Андреева юлташсем уйрăмах тăрăшса ĕçлеççĕ. Халĕ 3 чăх, 3 пачка махорка, 6 куçкĕски, 6 алшăлли, 6 сăмса тутри, 12 енчĕк, печени тата ытти тĕрлĕ япаласем пухăннă. П. Егорова работница сăмса тутрисем панă. Кашни тутар çине илемлĕ çиппе «Герой пул, Ленин—Сталин ĕçĕшĕн пĕтĕм вăйна хур», тесе çырса тĕрленĕ.

* * *

Наркомсобесра ĕçлекен коллективĕ боецсем валли çĕнĕ çул ячĕпе парнесем ăсатрĕ. Граждан вăрçинче пулнă Колбинский юлташ—бритва, Петрова—çÿç касмалли машинка, Капустина—2 сăмса тутри, 20 тенкĕ укçа, 3 табак енчĕкĕ, 2 татăк супăнь, 1 алшăлли пачĕç. Япаласем мĕнпурĕ 300 тенкĕлĕх пуçтарăннă. Унсăр пуçне конвертпа хут, табак енчĕкĕсем пĕрле хурса янă.

М. Ч.

„Комсомол Чувашии“ бронепоезда тума укçа-тенкĕ пухаççĕ

СОВЕТСКОЕ. Колхозсенче, предприятисенче, учрежденисенче, шкулсенче «Комсомол Чувашии» бронепоезда тума укçа-тенкĕ пухасси анлăн сарăлса пырать. Советскинчи вăтам шкулти учительсемпе вĕренекенсем бронепоезд тума 925 тенкĕ панă. Кунта комсомолецсем хăйсен примерне кăтартаççĕ. Тури Ачакри «Крестьянская газета» колхозри комсомолецсем 823 тенкĕ, Килтĕшри туллимар вăтам шкулта 410 тенкĕ пухнă. Çак ĕçре райçĕрĕç пайĕнчи, райисполкомри комсомолецсем те тăрăшса ĕçлеççĕ.

Я. СИГАЕВ.

* * *

ПЕРВОМАЙСКОЕ. Ишлĕри вăтам шкулти учительсем, комсомолецсем тата шкул ачисем бронепоезд тума 250 тенкĕ укçа, 900 тенкĕ ытла заем облигацийĕсем пухса панă. Бронепоезд тума укçа пухнă çĕре уйрăмăнах III класра вĕренекен ачасем активлăн хутшăнаççĕ. Вĕсем хăйсен класĕпе кăна 50 тенкĕ ытла пухнă. Çак класра вĕренекен ачасем М. Федотова—10 тенкĕ, Никитин—6 тенкĕ, Михайлова— 6 тенкĕ укçа панă. Шкулти комсомол организацин секретарĕ В. А. Леонтьева юлташ бронепоезд тума 15 тенкĕ укçа, 600 тенкĕ заем облигацийĕ хывнă.

А. ТУКМАК

РСФСР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМĔН

УКАЗĔ

РСФСР ĕççынни депутачĕсен край, область, округ, район, хула, ял тата поселок Совечĕсен суйлавĕсен срокне куçарасси çинчен

Вăрçă вăхăтĕнчи обстоятельствăна кура, РСФСР ĕççынни депутачĕсен край, область, округ, район, хула, ял тата поселок Совечĕсен суйлавĕсене пĕр çуллăха каярах куçарса, çак Советсен полномочийĕсене çакăнта кăтартса панă сроклăха тăсас.

РСФСР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ А. БАДАЕВ.

РСФСР Верховный Совет Президиумĕн Секретарĕ П. БАХМУРОВ.

1941 çулти декабрĕн 24-мĕш.

◆◆◆◆◆

ЕЛКĂНА ХАТĔРЛЕНЕÇÇĔ

Шупашкар хулинчи шкулсем хĕллехи каникулсене ирттерме хатĕрленеççĕ. Шкулсенче, ачасен сачĕсенче, учрежденисенче çĕнĕ çул ячĕпе елка туса ирттерме палăртнă. Вĕренÿ отличникĕсемпе военнослужащисен ачисем валли пĕтĕм хулипе пĕр елка пулать. Унта ачасем отечественнăй аслă вăрçăн участникĕсемпе тĕл пулаççĕ.

Пысăк, илемлĕ çĕнĕ çул елки ачасен паркĕнче пулать. Вăл вăхăтчен паркра каток усăлать.

Каникул вăхăтĕнче ачасен 3-мĕш кинофестивалĕ пулса иртет. Çав кунсенче ачасем оборонăллă тата историллĕ чылайăх фильмсене тепĕр хут кураççĕ.

Академиллĕ театр ачасене валли спектакльсем лартса парать.

Ачасен хулари спорт шкулĕ йĕлтĕрпе çÿрес, конькипе ярăнас тĕлĕшпе ăмăртусем туса ирттерет.

Январĕн 7-мĕшĕнче хулари ачасен шахмăтпа шашка турнирĕ пулать.

Унсăр пуçне, каникул вăхăтĕнче шкулсенче ачасен пултарулăхне кăтартакан вечерсем, вăрçă вăййисем, военизированнăй походсем пулса иртеççĕ.

ФЗО шкулĕнчи пĕлÿ тĕрĕслевĕ

КУСЛАВККА. Иккĕмĕш номерлĕ ФЗО шкулĕнче вĕренÿ тĕрĕслевĕ пуçланчĕ. 4-мĕш группăри 20 ача столяр, шаблонщик специальноçĕсемпе квалификациллĕ тĕрĕслев ĕçĕсене турĕç. Вĕсем пурте тĕрĕслеве 3-мĕш разрядран кая мар пачĕç. Нумайĕшĕ тĕрĕслев ĕçне «отлично» паллăпа пурнăçларĕç.

Вĕренекен Смирнов, тĕрĕслев ĕçне 6-мĕш разрядпа пурнăçласа, нормăна 130 процент тултарнă. А. Димитриев та 6-мĕш разрядпа нормăна 120 процент тултарнă. А. Васильев, 5-мĕш разрядпа отлично ĕçлесе, нормăна 140 процент тултарнă.

Тĕрĕслевĕн малтанхи кунĕнчех ачасем ĕç процесне тĕплĕн вĕренсе çитнине, вĕсенчен пысăк квалификациллĕ рабочисем пулассине кăтартрĕç.

КАРАСЕВА.

ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН XIII-мĕш СЕССИЙĔ

Декабрĕн 22—23-мĕшсенче Шупашкар хула Совечĕн черетлĕ XIII-мĕш сессийĕ пулса иртрĕ. Сесси хулари организацисем 1941 çулти плана пурнăçлани çинчен, Сталин юлташ Октябрь уявĕ кунĕсенче тунă докладра лартнă задачăсене пурнăçласа пыни çинчен сÿтсе яврĕ. Çак ыйтусемпе хула Совет исполкомĕн председателĕ Золотников юлташ доклад туса пачĕ. Суту-илÿ енĕпе ĕçлекен яланлăх комисси председателĕ Стешов юлташпа коммунальнăй çуртйĕр комисси членĕ Симонова юлташ содоклад туса пачĕç.

Золотников юлташ хăйĕн докладĕнче Сталин юлташ доклачĕ пĕтĕм ĕççыннисене тыла çирĕплетес, Хĕрлĕ Çара пулăшас тĕлĕшпе вăйлăн ĕçлеме хавхалантарнине палăртса хăварчĕ.

Хулари чылай предприятисем: «Пекарь» артелĕ, мехлесопункт, хлебокомбинат тата ыттисем те çулталăк планне ытлашшипех тултарнă, планран ирттерсе темиçе пиншер тенкĕлĕх продукци туса кăларнă.

* * *

Çав хушăрах хулара начар ĕçлесе пыракан предприятисем те пур-ха. Сăмахран, макарон фабрики, «Утильсырье», «Кооператор» тата ытти хăшпĕр артельсем хăйсен ĕçĕсене ку таранччен те вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ пек урăхлатса çĕнетмен, производствăллă плана тултарса пымаççĕ. Ку предприятисенчи руководительсем производство ĕçне кирлĕ пек организацилессишĕн кĕрешмеççĕ.

Золотников юлташ юлашки вăхăтра хула чылай ÿсни çинчен каларĕ. Анчах суту-илÿ организацисем çавна шута илмеççĕ. Иртнĕ çулсенчи пекех ĕçлеççĕ. Чебторг 11 уйăхри таварçаврăнăш планне 103 процент ытла тултарнă. Бакалея магазинĕ 109 процент тултарнă, анчах хальхи вăхăтра ку çителĕклĕ мар. Пахча-çимĕçсем хатĕрлемелли плана тултарман пирки, магазинсенче ялхуçалăх продукчĕсем çук. Çавăн пекех пулă тытмалли плана та пурнăçламан.

Докладчик вут-шанкă турттарса кăларса предприятисемпе учрежденисене тата хулари халăха çителĕклĕ вутă парас тĕлĕшпе татăклă мерăсем йышăнма кирли çинчен каласа хăварчĕ.

Çавăн пекех Золотников юлташ хула таврашĕнчи колхозсен ĕçĕсем çинчен, шкулсем çинчен, коммунальнăй хуçалăх ĕçĕсем çинчен тĕплĕн каласа пачĕ. Ĕççыннисен пурнăçне лайăхлатас тĕлĕшпе пур мероприятисене те вăхăтра туса ирттерме бюджетăн доход пайне вăхăтра тултарма тăрăшмалла. Ку тĕлĕшпе уйрăмăнах госстрахпа перекет касси çителĕклĕ ĕçлеменни палăрать. Çавăн пекех хăшпĕр предприятисен руководителĕсен айăпĕпе государство дохочĕн планĕ пурнăçланса пымасть. Докладчик юлашкинчен Горисполком çумĕнчи яланлăх комиссисен ĕçĕсем çинчен тĕплĕн каласа пачĕ.

Доклад тăрăх 11 çын тухса каларĕç. Вĕсем тĕрлĕ предприятисен ĕçĕнчи çитменлĕхсене мĕнле пĕтермелли çинчен каласа хăварчĕç. Тухса калакансен сăмахĕсене шута илсе, сесси конкретнăй решени йышăнчĕ. Çав решенире промышленность предприятийĕсен руководителĕсене, суту-илÿ организацисене, шкулсене тата ытти учрежденисене хăйсен ĕçĕсене вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ пек урăхлатса çĕнетме хушса хăварчĕ. Сталин юлташ пур вăйсене те фашистсен йыткĕтĕвĕсене çапса çĕмĕрме мобилизацилесе Хĕрлĕ Çара пулăшма чĕнсе каланине ĕçпе ответлеме хушрĕ.

Юлашкинчен сесси организациллĕ ыйтусене сÿтсе яврĕ.

Отечественнăй аслă вăрçă фрончĕсенче

Тăшмана вăйлăн пĕтерсе пыраççĕ

ХЕВЕЛАНАÇ ФРОНЧĔН КĂНТĂР УЧАСТОКĔ, декабрĕн 23-мĕш. (ТАСС). Пирĕн войскăсем тăшман вăйĕсене хĕвеланăç еннелле ăнăçлăн хĕссе пыраççĕ. Çак участокра юлашки икĕ кун хушшинче фашистсенчен темиçе вуншар яла тытса илсе ирĕке кăларнă.

Декабрĕн 22-мĕшĕнче пирĕн войскăсем Черепень хулине йышăнса илчĕç. Хулапа пĕрле нумай трофейăсем илнĕ.

Одоево хули патне пымалли вырăнсенче хаяр çапăçусем пулса иртрĕç. Декабрĕн 22-мĕшĕнче Одоево хулине пирĕннисем нимĕç оккупанчĕсенчен тасатрĕç. Хула урамĕсене тата хула таврашĕнчи вырăнсене тăшманăн вилнĕ салтакĕсемпе офицерĕсем нумай тăкăнса юлчĕç. Трофейăсем нумай тытса илнĕ. Пĕр Крапивнăран Одоевăна каякан çул çинче кăна нимĕçсем 1000 автомашинăна яхăн пăрахса хăварнă. Пирĕн войскăсем чакакан тăшмана хыçранах йĕрлесе пыраççĕ.

Захаркин генералăн чаçĕсем тăшмана хыттăн çапа-çапа амантаççĕ. Вĕсем, тăшман вăйлăн хирĕç тăнине пăхмасăрах, темиçе кун хушши ĕнтĕ малаллах кайса пыраççĕ.

Нимĕçсен тĕреклетнĕ пункчĕсене тытса илнĕ хыççăн Захаркин юлташăн боецĕсем тăшманăн чаçĕсене татах темиçе километр аяккалла сирсе пăрахрĕç. Укреплени тунă вырăнсенчен пĕринче нимĕçсем хăйсен салтакĕсемпе офицерĕсен 1000 яхăн виллине пăрахса хăварчĕç.

Е. ялне илессишĕн пынă çапăçура политрук Рагулин калама çук пысăк хăюлăхпа паттăрлăх кăтартнă. Çак ялти подвалсемпе çуртсене нимĕçсен автоматчикĕсемпе пулеметчикĕсем 52 çын пытанса ларнă пулнă. Политрук Рагулин пĕр ушкăн боецсене илнĕ те ял патнелле вăрттăн йăпшăнса пынă. Ял патне çитсен, вĕсем унта сасартăк вăркăнса кĕнĕ, пытанса ларнă фашистсене йăлтах пĕтерсе тăкнă.

Çавăн пекех тăшмана хирĕç кĕрешес ĕçре Н-ски батальонри Непряхинпа Чирков батарейисем те хăйсен пысăк хăюлăхĕпе паттăрлăхне кăтартнă. Вĕсем нимĕçсенне пысăк гаубицăсем тата 500 снаряд тытса илнĕ. Хăйсем тытса илнĕ орудисене сехĕрленсе таракан фашистсем еннелле хăвăрт çавăрса лартса, вĕсене хăйсен снарячĕсемпех пĕтерсе тăкнă. Н-ски батальонăн кĕçĕн политрукĕ Трифонов юлташ, боецсен ушкăнĕпе Н. ялне çавăрса илсе, нимĕçсен 50 салтакне пĕтерсе тăкнă тата пĕр батальонăн штабне аркатнă.

Минометчик Гапурин юлташ атакăна кайнă чух пĕр рота умĕнче малтан чупса пынă. Тăшман пулемечĕ пирĕн ротăна малалла кайма чăрмантарнă. Çакна кура, Гапурин юлташ тăшман çинелле виçĕ мина çеç персе янă, пулемет çавăнтах яланлăхах шăпланса ларнă. Çакăн хыççăн чĕрĕ юлнă виçĕ нимĕç салтакĕ винтовкисене пăрахсах тарма тытăннă. Гапурин, тăшмансем пăрахса хăварнă винтовкăна илнĕ те виçĕ хутчен тĕллесе персе, таракан бандитсене виççĕшне те çапса ÿкернĕ.

Пирĕн войскăсен пултарулăхĕ çинчен фашистсен офицерĕ каласа пани те питĕ интереслĕ. Нимĕç офицерĕ Вальтер декабрĕн 8-мĕшĕнче хăйĕн тăванĕсем патне çакăн пек çыру çырнă: «Совет авиацийĕ тапăннине тÿсме пысăк паттăрлăх кирлĕ. Пирĕн 4-мĕш бронетанковăй дивизие Мускав çине янăччĕ, анчах та ăна çапса аркатса каялла сирсе пăрахрĕç. Кунта вырăссем вăйлă, вĕсем пире пĕтĕм фронт тăршшĕпех хĕссе каялла хăвалаççĕ. Пĕтĕм хыпарсем вĕсем пире хыçран та çавăн пекех хĕсни çинчен пĕлтереççĕ. Кунта, çак участокра, эпĕ нумай хăрушлăхсем куртăм. Икĕ кун хушшинче вырăссем пирĕн аслă командирсен составĕнчен 75 çынна вĕлерчĕç. Пĕр çакна çеç калама пултаратăп: кун пек вăрçă пире часах пĕтĕмпех хупласа хума пултарать»,—тенĕ.

Пирĕн боецсем хăюллăн çапăçаççĕ

ЛЕНИНГРАД ФРОНЧĔ, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Федюнинский генерал-майорăн чаçĕсем нимĕç захватчикĕсене çапла хыçран йĕрлесе пырса пĕтере-пĕтере тăкаççĕ. Декабрĕн 20, 21 тата 22-мĕш кунĕсенче нимĕçсен салтакĕсемпе офицерĕсене 2000 çынна ытла вĕлерсе пĕтернĕ.

К. пункчĕшĕн пулса иртнĕ хаяр çапăçусенче пирĕн нумай боецсемпе командирсем хăйсен хăюлăхĕпе паттăрлăхне кăтартрĕç. Тихонов тата Глушко юлташсен танковăй экипажĕсем тăшмана пĕр шеллемесĕр çĕмĕрчĕç. Танкăн вут-çулăмĕпе тата танк гусеницисемпе таптаса, Глушко юлташ нимĕçсен 12 блиндажне çĕмĕрсе пăрахнă тата 80 фашиста вĕлерсе пĕтернĕ. Çак хушăрах тăшманăн пĕр огневой точкине ниепле те пĕтерсе тăкма май килмен. Çакна кура Глушко юлташ экипажĕ танкран сиксе тухнă та тăшман пытанса ларнă шăтăка гранатăсем ывăтса сирпĕнтерсе янă. Отделени командирĕ Харин тата красноармеец Лебедев юлташсем, хамăрăн наступлени тăвакан танксем хыççăн чупса кайса, тăшманăн окопне пырса кĕнĕ. Унта вĕсем гранатăсем ывăтса, штыксемпе чиксе тата прикладсемпе çапа-çапа аркатса темиçе вуншар нимĕçе пĕтерсе тăкнă.

К. пунктĕ патĕнче пирĕн чаçсем нимĕç салтакĕсен ушкăнне çавăрса илнĕ. Тыткăна лекнисем хушшинче виçĕ унтер-офицер тата тăвата ефрейтор. Вĕсем пĕр хирĕçмесĕрех парăннă. Тыткăна илнĕ салтаксем пурте çуллахи тумтирпе çеç. Нумайĕшĕсен шинелĕсем те çук.

◆◆◆◆◆

Коммунист Евлампьев ертсе пыракан подразделени çар ĕçне лайăх вĕренет

ÇĔМĔРЛЕ. (**«Чăваш Коммуни» корр.**). Древкомбинатра рабочисене обязательнăй йĕркепе çар ĕçне вĕрентес тĕлĕшпе организациленĕ подразделенисенчен пĕрине коммунист К. Евлампьев ертсе пырать. Евлампьев юлташ — çамрăк инженер, вăлах цехри партгруппа организаторĕ. Вăл производствăри ĕçсене лайăх туса пынипе пĕрлех всевобуч подразделенийĕн командирĕ пулса рабочисене çар ĕçне вĕрентет.

Евлампьев юлташ ертсе пыракан подразделенире тĕрлĕрен специальноçпа ĕçлекен çынсем — столярсем, слесарьсем, мастерсемпе техниксем тата служащисем тăраççĕ. Пĕлÿ тĕлĕшпе илсен те вĕсем пĕр пек мар. Пуçламĕш шкулта çеç вĕреннисем те, вăтам шкулсенчен вĕренсе тухнисем те пур. Анчах ку çар ĕçне вĕренессинче нимĕн чухлĕ те чăрмав тумасть. Пурте нумай вĕреннĕ-и вĕсем е сахал-и, рабочисем-и е служащисем-и, çар ĕçне мĕнпур пултарулăха хурса вĕренеççĕ.

Малтанхи кунсенче вĕренÿре уйрăм ситменлĕхсем пулнă, хăшпĕрисем занятисене кая юлса пынă, приказсене пĕр пек мар пурнăçланă. Халĕ подразделенире дисциплина çирĕпленчĕ. Занятисем райвоенкомат панă план тăрăх, вăхăтра та йĕркеллĕн пулса иртеççĕ. Подразделени командирĕ Евлампьев юлташ каланă тăрăх, халĕ дисциплина уйрăмах çирĕпленчĕ, боец Голодзяма юлташ çеç пĕррехинче чирленĕ пирки командиртан ыйтмасăрах киле кайнă пулнă. Урăх вара кун пек тĕслĕхсем пулман.

— Эпир çанталăк мĕнлине пăхмастпăр, вăл хуть те мĕнле тăрсан та занятисем малтан туса хатĕрленĕ расписани тăрăх пулса пыраççĕ, — тет Евлампьев юлташ.

Вăл çапла пулмалла та. Акă нумаях пулмасть «боец наступленире» темăна тактикăллă заняти пулса иртрĕ. Çав кун çанталăк сивĕ, çавраçиллĕ тăчĕ. Çапах та заняти кăтартнă вăхăтра пуçланчĕ. Боецсем темиçе сехет хушшиех занятире вăрманта, уйра пулчĕç. Унта вĕсем окопсем чавса пытанма, хырăмпа шуса малалла кайма, противника систермесĕр унăн оборона линине йышăнса илме тата наступлени тума вĕренчĕç. Юлашкинчен подразделени командирĕ, боецсем иртнĕ кунхи занятисенче вĕреннине епле ăнланса илнине тĕрĕслес шутпа, «противник с тыла!» тесе команда пачĕ. Боецсем пурте хăвăрттăн çавăрăнса оборонăна куçма хатĕрленчĕç.

Калас пулать, подразделенире кашни боец çар ĕçне тимлĕн вĕренет. Сложнăй операцисене боецсем ăнăçлăн туса пыраççĕ. Хăйсене вăрçăри боецсем пек тытаççĕ. Дисциплинăпа ĕçĕн йĕркелĕхне çуллĕ вырăнта тытаççĕ.

Подразделени çак таранччен винтовкăн материальнăй чаçне, гранатăна, ПВХО ĕçне, çар уставне вĕренсе пĕтернĕ. Хăшпĕр боецсем вĕренÿре «отлично» паллăсем çеç илсе пыраççĕ. Сăмахран, 6-мĕш номерлĕ цехра ĕçлекен стахановецсем Будачев, Костин тата Барашкин юлташсем — вĕренÿри отличниксем. Боец Будачев нумаях пулмасть командир приказанине тĕрĕс тата лайăх пурнăçланăшăн взвод командирĕнчен благодарность илме тивĕçлĕ пулчĕ.

Отделени командирĕсенчен уйрăмах техник Егоров, коммунист Ерантаев юлташсен лайăх ĕçĕсене палăртмалла. Вĕсен боецĕсем, ытти отделенисенчи боецсемпе танлаштарсан, программăра кăтартнисене вĕренес тĕлĕшпе малта пыраççĕ. Отделенин командирĕ Трушин юлташа вĕренÿре лайăх тĕслĕхсем кăтартса пынăшăн халĕ взвод командирĕн помощникĕ тунă.

Всевобуч боецĕсем çар ĕçне отлично вĕренсе, тăшмана хирĕç çапăçăва тухма хатĕрленеççĕ. Нимĕç захватчикĕсене хирĕç пирĕн тăван Хĕрлĕ Çар паттăррăн çапăçнипе хавхаланса, вĕсем çапла калаççĕ:

—Тăван Хĕрлĕ Çар юлашки вăхăтра тунă çĕнтерÿсем пире савăнтараççĕ, хавхалантараççĕ. Эпир производствăра стахановла ĕçлеме, çар ĕçне отлично вĕренсе пыма сăмах паратпăр.

Боецсен пурин те винтовка макечĕсем пур, вĕсемех 3 танк макечĕ турĕç. Çитес вăхăтра взвод танксене хирĕç çапăçма, вĕсене çĕмĕрме вĕренме тытăнать.

Х. ЛИСИН.

Америка хаçачĕсем Совет Союзĕпе Германи хушшинчи вăрçă çинчен

НЬЮ-ЙОРК, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Америкăра тухса тăракан хаçатсем Совет Союзĕпе Германи хушшинчи вăрçă фронтĕнчи хăйсен корреспонденчĕсен пысăк статьисене пичетлесе кăлараççĕ. Çав статьясенче корреспондентсем — Германи пĕлтерĕвĕсем Германи войскисем йĕркеллĕ, малтан палăртса хунă план тăрăх чакса пыни çинчен суйса каланисене тăрă шыв çине кăлараççĕ. «Нью-Йорк геральд трибюн» хаçатăн корреспонденчĕ çапла çырать: декабрĕн 21-мĕшĕнче Германи войскисем чакасси питĕ хăвăртланса, нимĕçсем чакма тытăннăранпа чи пысăк хăвăртлăха ÿссе çитрĕ. Корреспондент каланă тăрăх, нимĕçсем çул çинче пĕтерсе тăкмасăрах пăрахса хăварнă темĕн чухлĕ танксемпе тĕрлĕ çар пурлăхĕсем сапаланса выртаççĕ.

«Нью-Йорк таймс» хаçат Юнайтед пресс агентствин корреспонденчĕн статьине пичетлесе кăларнă. Корреспонденцире çапла каланă: Германи çарне пĕтерсе тăкас тĕлĕшпе пулса пыракан çапăçусенче Хĕрлĕ Çар çĕнтерÿ тăвать. Нимĕçсем хăйсен çар пурлăхĕсене пĕтерсе тăкма тăрăшаççĕ, анчах та вĕсен çар пурлăхĕсен чылай пысăк пайĕ тĕрĕс-тĕкĕллĕнех юлса, вырăссен аллине лекет. Нимĕçсем, хăйсен аманнă тата вилнĕ салтакĕсемпе офицерĕсене пăраха-пăраха хăварсах, хăвăртрах та хăвăртрах чакса пыма тытăнаççĕ.

Ассошиэйтед пресс агентствин корреспонденчĕ, кăçалхи çул нацистсен бронетанковăй войскисемшĕн чи йывăр çул пулса тăрать, тесе палăртать. Малалла корреспондент çапла кăтартса парать: халь палăрнă сăлтавсем тăрăх шутласан, нимĕçсен планпа чакса пырассине Хĕрлĕ Çар чăн-чăн катастрофа туса хучĕ.

Юлашкинчен корреспондент: эпĕ хам кайнă 25 миля хушшинче нимĕçсен çĕмĕрсе тăкнă танкĕсемпе автомашинисене 1000 ытла шутласа кăлартăм, тесе кăтартса парать.

Германин икĕ линкорне сиен кÿнĕ

ЛОНДОН, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Рейтер агентстви çапла пĕлтерет: декабрĕн 18-мĕшĕнче Англи летчикĕсем Брест çине кăнтăрла пырса тапăннă чухне нимĕçсен Брест гаванĕнче тăракан «Шарнгорст» тата «Гнейзенау» ятлă линкорĕсене фотоаппаратпа ÿкерсе илнĕ. Фотоÿкерчĕксем çинче броньăна аркатакан йывăр бомбăсемпе сиенленнĕ карапсем типĕ доксенче выртни палăрать. Бомба «Гнейзенау» линкорпа «Шарнгорст» линкорăн хÿрисем патĕнче çурăлса кайни курăнать. Тепĕр бомби «Шарнгорст» сывăхĕнче çурăлса кайнă. Çавнашкалах тата йывăр бомба карапсем хушшине ÿксе «Шарнгорст» линкорăн палубине шăтарнă пуль тесе шутлаççĕ. Хальхи вăхăтра икĕ карапĕ те çÿреме пултараймаççĕ. Çакă вăл бомбăсене тĕл пăрахас тĕлĕшпе Англи летчикĕсем пысăк çитĕнÿсем тунине кăтартса парать. Пăрахнă бомбăсенчен пĕри те пурăнмалли çуртсем çине те, Брестри суту-илÿ порчĕ çине те ÿкмен.

Çывăх Хĕвелтухăçĕнчи вăрçă ĕçĕсем

ЛОНДОН, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Англин Çывăх Хĕвелтухăçĕнчи сывлăшри вăйĕсен командованийĕ кăларнă черетлĕ коммюникере çапла каланă: декабрĕн 21-мĕшпе 22-мĕшсенче Англин авиацийĕ противникăн чакса пыракан войскисене, уйрăмăнаах Аджиган районĕнче, татти-сыпписĕр атакăласа, противника йывăр сухатусем кÿнĕ. Тăшманăн автомашинисене нумай пĕтерсе тăкнă. Сиди Магури самолетсем анса лармалли вырăн çине темиçе хутчен бомбăсем пăрахнă. Кăнтăр Африка авиацийĕн бомбардировщикĕсем фронтăн çак участокĕнче противникăн 4 самолетĕнчен кая мар пĕтерсе тăкнă. Англи бомбардировщикĕсем противникăн «Ю-52» йышши 2 транспорт самолетне пĕтерсе тăкнă тата темиçе самолета сиенленĕ. Кăнтăр Африкăна Англи самолечĕсен пысăк соединенийĕ тăшманăн аэродромне унта 25 машина сывлăша хăпарма тăнă чухне атакăланă. Англин истребителĕсем «Юнкерс — 87» йышши 4 бомбардировщика, «Юнкерс — 52» йышши 2 самолета, «Юнкерс—88» йышши пĕр самолета, «Наци — 200» йышши пĕр самолета, «Мессершмитт—109» йышши пĕр самолета персе антарнă тата противникăн ытти самолечĕсене нумайĕшне сиенленĕ.

Декабрĕн 22-мĕш ыран тенĕ чух çĕрле Англин бомбардировщикĕсем Триполирен кăнтăрарахри Кастель Бенитор аэродромне ăнăçлăн атакăланă. Противникăн çĕр çинче ларнă самолечĕсем çине бомбăсем тĕл ÿкнине палăртнă. Пушар пуçланнă пирки тăшманăн сахалтан та 7 самолечĕ пĕтнĕ. Триполире бомбăсене автотранспорт çине пăрахнă пулнă, çавна пула унта вăйлă взрыв пулнă.

Браухича вырăнтан кăларни çинчен ютçĕршыв хаçачĕсем мĕн çыраççĕ

СТОКГОЛЬМ, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Берлинран кунта илнĕ сведенисем тăрăх, Гитлер фельдмаршал Браухича Германи çарĕпе сывпуллашмалли юлашки приказ пама хушнă. Гитлер çакна Германи командованийĕнчи кризисăн чăн-чăн сăлтавне Германире те, ютçĕршывсенче те витсе хурас тĕллевпе тунă. Германи командованийĕнчи кризис, паллах ĕнтĕ, Совет Союзĕпе Германи хушшинчи вăрçă фронтĕнче Гитлерăн планĕ арканса кайнин уççăнах палăракан результачĕ пулса тăрать.

Нимĕçсен планĕсем арканса кайнишĕн айăпа хăй çине тиентернипе куçкĕретĕнех килĕшмен пирки, Браухич, Гитлерпа килĕштермесĕрех, юлашкинчен Германи çарне хăйĕн приказне ярса панă. Çав приказ ĕнтĕ нацистсен Германине ертсе пыракансем хушшинче хаяр хирĕçÿсем пуррине мĕн чухлĕ те пулин пытарса хăварма мар, татах та ытларах палăракан туса хурать. Браухич, хăйне вырăнтан кăларнин тата ун вырăнне Гитлер хăйне хăй лартнин официальнăй сăлтавĕсене шута илмесĕрех, хăйĕн приказĕнче вăл хăйне отставкăна кăларма Гитлертан маларахах ыйтнине каласа панă. Çакăнтах вăл хăй чĕре чирĕпе аптрани çинчен каланă. Браухич приказĕн пур вырăнĕсенче те нацистсен Совет Союзĕпе Германи хушшинчи вăрçă фронтĕнчи çарĕ пирки пăшăрханни палăрать. Çакăнпа пĕрлех Браухич, иртнĕ кампанисен ăнăçăвĕсем çинчен мухтанарах каласа панипе пĕр вăхăтрах, малашнехи йывăр задачăсене илсе кăтартса парать.

Браухич хăйĕн приказĕнче главнокомандующи пулса тăнă Гитлера кăмăлланине пĕр сăмахпа та палăртмасть, ăна кăмăлламашкăн çара та чĕнмест.

«Нью дагли Алахандс» хаçатăн Берлинри корреспонденчĕ çапла пĕлтерет: центральнăй фронт командующийĕ фон Бок сывмар пулнă та, халĕ хăйĕн ĕçĕсене туса пыма пултараймасть, тет. Унăн ĕçĕсене туса пымашкăн урăх çынна лартман-ха.

ЖЕНЕВА, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Германин информаци бюровĕ Браухича вырăнтан кăларни çинчен тĕрлĕрен хирĕçуллĕ, пăтранчăк ăнлантарусем парать. Германи информаци бюровĕ çапла пĕлтерет: пĕр енчен, Браухича вырăнтан кăларнине отставкăна кăларни тесе шутлама юрамасть, мĕншĕн тесен генерал-фельдмаршалсем ĕмĕрне те отставкăра пурăнма пултараймаççĕ, — тет. Анчах тепĕр енчен, — тесе пĕлтерет нацистсен агентстви, — Браухича çарта пĕр-пĕр урăх çĕре вырăн парасси çинчен нимĕнле хыпар та çук. Нацистсен агентстви çапла каласа ĕнентерме тăрăшать: Браухича вырăнтан кăларни хальхи лару-тăрăва нимĕн чухлĕ те улăштармасть, мĕншĕн тесен Германи çарĕн операцийĕсене яланах Гитлер ертсе пынă, — тет.

Анчах та Германин информаци бюровĕ çакăнпа маларах каласа панă хăйĕн пĕлтерĕвĕсене хирĕçлет. Маларах Германин информаци бюровĕ: Германин типçĕрти войскисен малашнехи операцийĕсене ертсе пырассине Гитлерăн хăйĕн аллине илни кирлĕ пирки Браухича вырăнтан кăларнă, тесе пĕлтернĕччĕ. Женевăри паллăрах çынсем çакна кăтартса параççĕ: Гитлер çарĕ Совет Союзĕпе Германи хушшинчи вăрçă фронтĕнче поражени тÿснĕ хыççăнхи юлашки эрнере нацистсен пропагандинче тĕлĕнмелле хăвăрт та питĕ палăракан улшăнусем пулса иртеççĕ. Пропагандăн тĕрлĕ оргăнĕсем, тепĕр чухне пĕр оргăнах, пĕр-пĕрне тĕпренех хирĕçле хыпарсем пĕлтереççĕ. Çакă ĕнтĕ фронтран килекен хыпарсене илтсе халăх пăшăрханассине кирек епле майпа та пулин вăйсăрлатма хăтланни пулса тăрать.

НЬЮ-ЙОРК, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» хаçатăн Стокгольмри корреспонденчĕ пĕлтернĕ тăрăх, Швецирен килнĕ сведенисем Совет Союзĕпе Германи хушшинчи вăрçă фронтĕнче Германи çарĕ поражени тÿснĕ пирки, Германи çарĕн командованийĕпе нацистсен партин руководителĕсем хушшинчи хирĕçÿсем вăйланнăçемĕн вăйланса пынине кăтартса параççĕ. Çар командованийĕ нацистсен партин представителĕсене, сăмахран, Германин пысăк çĕнтерĕвĕсем çинчен вăхăтсăр пĕлтернĕшĕн айăплать. «Тĕплĕн сăнаса пыракансем çапла шутлаççĕ, — тесе çырать малалла корреспондент, — ку вăрçă пуçланнăранпа хальхи вăхăт нимĕçсен шухăш-кăмăлĕ питех те япăхланса çитнĕ тапхăр пулать. Америка вăрçа хутшăнни, продовольствисене татах та сахалрах валеçме пуçлани Германи халăхĕн шухăш-кăмăлне ытларах та ытларах япăхлантарса пырать».

◆◆◆◆◆

Лăпкă океанри вăрçă

Америка пĕлтерĕвĕсем

ВАШИНГТОН, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Америкăн çар министерстви кăларнă коммюникере çапла кăтартса панă: декабрĕн 22-мĕшĕнче Филиппинсем çинче Лингайен заливĕн районĕсенче, Манилăран 150 миля çурçĕр еннерех, хаяр çапăçусем пулса иртнĕ. Кунта японецсем пысăк десант антарма хăтланса пăхнă. Тинĕс-çар вăйĕсем тата сывлăшри вăйсем вăйлăн хÿтĕленипе Лусон утравĕн Хĕвеланăçĕнчи çыранĕ патне японецсен транспорчĕсем 80 суднăна яхăн пырса тухнă. Çакăн хыççăнах 150-шар çын шăнăçтаракан баржăсем нумайăн пынине асăрханă. Çав суднăсем Лингайен заливне кĕнĕ те Агоео сывăхĕнче десант антарма хăтланса пăхнă. Анчах та хăшпĕр отрядсен çеç çыран хĕррине анса юлма май килнĕ. Малтанласа шутланă тăрăх, японецсен кунта илсе килнĕ вăйĕсем 80—100 пин çын, е 6—8 дивизи шутланаççĕ. Америкăпа Филиппинсен войскисем противника питĕ вăйлăн хирĕç тăраççĕ. Минданао утравĕ çинче Давао патĕнче çапăçусем пыраççĕ. Фронтăн ытти секторĕсенче патрульсем хăйсен ĕçĕсене активлатнă.

Антимонана сывăхĕнче противникăн 40 транспортне асăрханă. Çак районта хаяр çапăçусем пуçланса кайнă.

Лăпкă океанăн хĕвелтухăçĕнчи пайĕнче декабрĕн 19-мĕшĕнче çĕрле Калифорни çыранĕ патĕнче паллă мар çĕршывăн подводнăй лодки Америка пароходне атакăланă. Подводнăй лодка парохода питĕ сывăхран атакăланă. Вăл пароход çине тупăсенчен пенĕ, унтан торпеда кăларса янă. Снарядсем те, торпеда та парохода тивмесĕрех иртсе кайнă. Команда членĕсем те, пароход хăй те сиенленмен. Мидуэй утравĕн районĕнче юлашки вăхăтсенче противник ниепле операцисем тунине те палăртман.

Инçетри Хĕвелтухăçĕнче ниепле паллă улшăнусем те пулман.

Англи пĕлтерĕвĕсем

ЛОНДОН, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Англи командованийĕ Сингапурта пичетлесе кăларнă коммюникере çапла каланă: Малайăн çурçĕр пайĕнчи фронтăн хăшпĕр участокĕсенче пĕчĕк çапăçусем пулса иртеççĕ. Фронтăн ытти участокĕсенче ниепле пысăк операцисемех те пулман.

Ĕнер Япони авиацийĕ Ипох çине бомбăсем пăрахса хăшпĕр объектсемпе çуртсене ишĕлтернĕ.

Саравака çыранĕ хĕрринче (Борнео утравĕн çурçĕр енчи пайĕ) японецсен темиçе карапĕпе транспортне асăрханă. Вĕсене тинĕçрен те, сывлăшран та атакăласа, виçĕ пысăк транспорта тата пĕр танкера путарнă. Англи авиацийĕ яланхи пекех инçете вĕçсе кайса разведка туса çÿренĕ.

Декабрĕн 23-мĕшĕнче Гонконгра противник Англи войскисен позицийĕсене хытăрах хĕсме пуçланă. Çĕр çинчи войскăсен ĕçĕсене сывлăшран бомбăсем пăрахнипе пулăшса пынă. Гонконгран илнĕ сведенисем тăрăх, кунта лару-тăру улшăнман-ха. Англи войскисем хăйсем йышăннă территорие çав-çавах тытса тăраççĕ. Рипалс заливĕн районĕнче Англи войскисем кăшт чакнă пулин те, утравăн вăтаçĕрти пайĕнче Англи морякĕсен роти декабрĕн 22-мĕшĕнче çĕрле противника панă позицисене каялла туртса илнĕ.

Англин сывлăшри вăйĕсен штабĕ Бирмăра кăларнă коммюникере çапла пĕлтернĕ: ĕнер ирхине Рангун тĕлĕнче Японин 9 бомбардировщикĕпе пĕр истребительне пĕтерсе тăкнă. Англин виçĕ самолечĕ пĕтнĕ.

Япони пĕлтерĕвĕсем

ТОКИО, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Официальнăй йĕркепе пĕлтернĕ сведенисем тăрăх, Филиппинсем çинче декабрĕн 20-мĕшпе 21-мĕшĕнче пулса иртнĕ сывлăшри операцисенче Япони авиацийĕ противникăн 21 самолетне пĕтерсе тăкнă. Декабрĕн 21-мĕшĕнче Япони авиацийĕ, Малайя çинчи темиçе пункта пырса тапăнса, Англин 15 самолетне сывлăшра, 2 самолетне çĕр çинче пĕтерсе тăкнă.

Декабрĕн 23-мĕшĕнче Япони авиацийĕ Рангун çине массăллăн вĕçсе пырса тапăннă. Японин 4 самолечĕ хăйсен базине каялла таврăнман.

СИРИПЕ ЛИВАН ЯПОНИПЕ ÇЫХĂНУ ТЫТМА ПĂРАХНĂ

СТАМБУЛ, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Бейрутран пĕлтернĕ тăрăх, Сири тата Ливан Японипе нимĕнле çыхăну та тытма пăрахнă. Японин çав çĕршывсенче усракан пурлăхĕсене арестленĕ. Японин коммерсанчĕсемпе хутшăнма чарнă, почтăпа телеграф тăрăх çыхăну тытассине те чарса лартнă.

Ливири вăрçă ĕçĕсем

ЛОНДОН, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Рейтер агентстви çар ĕçĕсене тишкерекенĕ Аммен çапла палăртать: противникăн чакса пыракан чаçĕсене çавтери хытă пăтраштарса янă. Англин моторизованнăй колоннисем халĕ Малая Сирка патĕнчи лапам тÿремлĕхе çитнĕ. Сирка вăл—Бенгазирен кăнтăр еннерехре. Çапла ĕнтĕ, Англи войскисем противникăн çак вырăнтан çурçĕр еннерехри пур войскисен çулне те пÿлсе лартнă. Çак вăхăтрах Бенгазие хирĕç пухса тăратнă Англи войскисем патне тăтăшах çĕнĕ подкрепленисем пырса тăраççĕ. Противник войскисем Бенгазири чаçĕсем мĕнпур вăйсене пухса хирĕç тăраççĕ. Халĕ противникăн чылаях арканса пĕтнĕ бронетанковăй виçĕ дивизин юлашкийĕсем Бенгази районне пырса çитнипе çитменни, е Триполие каякан çула Англи войскисем татса иличчен противник çав дивизисен юлашкийĕсене Триполие илсе кайма ĕлкĕрнипе ĕлкĕреймени паллă мар-ха. Противник чакса пыни халĕ тарнине питех те аса илтерет, тесе уйрăмах палăртать обозреватель. Тăшманăн Аджабарирен кăнтăр-хĕвеланăç еннелле куçса пыракан автотранспорчĕ çине тапăнса бомбăсем пăрахнă. Çакă ĕнтĕ противник автомашинисен пĕр пайĕн Триполие каякан çул çине татса тухма май килнине кăтартса парать. Паллах, кунта те противника, Киренаикăри пекех, Англи авиацийĕ тапăнса пысăк сиен кÿрет.

Киренаикăри событисем çавтери хăвăрт та ăнăçлă аталанса пыраççĕ. Противник Бенгазире вăйлăн хирĕç тăрасси пирки иккĕленмелле вара, — тесе кăтартса парать обозреватель,—мĕншĕн тесен Бенгазире пысăк укрепленисем çукпа пĕрех.

Рейтер агентствин Каирти корреспонденчĕ Ливири лару-тăру уçăмлăрах та уçăмлăрах пулса пырать, тесе çырать. Нимĕçсем, май килнĕ таран хăйсен чаçĕсене сыхласа хăварма тăрăшса тата Бенгазие хÿтĕлессине Итали войскисен аллине парса, васкасах Триполи еннелле чакса пыраççĕ. Вĕсем Триполире пулăшу илме ĕмĕтленеççĕ пулас. Анчах та Сирка заливĕн çыранĕ хĕрринчи çулсем çинче противника Англин сывлăшри вăйĕсем тата Англин, тăшмана чакмашкăн кансĕрлес тесе, хăйăрлă пушă хир урлă каçнă тинĕсри войскисем татти-сыпписĕр атакăласа тăраççĕ.

Пĕр енчен илсен, хăйăрлă çил-тăвăлсем авиаци ĕçне кансĕрлесе противника усă параççĕ, анчах тепĕр енчен, çак çил-тăвăлсемех противника хăвăртрах чакма кансĕрлесе сиен кÿреççĕ.

НИКАРАГУА ПРАВИТЕЛЬСТВИ ВЕНГРИЕ, РУМЫНИЕ ТАТА БОЛГАРИЕ ХИРĔÇ ВĂРÇĂ ПУÇЛАНИ ÇИНЧЕН ПĔЛТЕРНĔ

НЬЮ-ЙОРК, декабрĕн 24-мĕш. (ТАСС). Никарагуа правительстви Венгрие, Румынине тата Болгарие хирĕç вăрçă пуçлани çинчен пĕлтернĕ. Унччен маларах Никарагуа Японие, Германие тата Италие хирĕç вăрçă пуçлани çинчен пĕлтернĕччĕ.

Японипе Китай хушшинчи вăрçă

Кантонран хĕвелтухăç еннерех, Кантон—Коулун чугунçулĕ тăрăх, çапăçусем халĕ те пулса пыраççĕ-ха. Декабрĕн 22-мĕшĕнче Китай войскисем Налмин ятлă пысăк станцине (Шемгуньрен çурçĕр еннерехре) йышăнса илнĕ. Çавнашкалах тата Коулун çурутравĕ çинче Китай партизанĕсен ĕçĕсем те активланса пыраççĕ.

Хунань провинцинче, Дунтин кÿллин хĕвелтухăçĕнчи çыранĕ хĕрринче, вăрçă ĕçĕсем пуçланса кайнă. Китайри партизансен отрячĕсем Нанкинран кăнтăр еннерехри районра çапăçаççĕ. Çурçĕр Китайра Хенань провинцин Çурçĕр пайĕнче, Бейпин-Ханькоу чугунçулĕнчен хĕвеланăç еннерехре, çапăçусем пыраççĕ. Декабрĕн 15-мĕшĕнче Япони бронепоездне сирпĕтсе янă.

(ТАСС, декабрĕн 24-мĕш).

Укçа-тенкĕпе япала лотерейин билечĕсене илеççĕ

ЙĔПРЕÇ. Укçа-тенкĕпе япала лотерейин билечĕсене паянхи куна районра 122 пин тенкĕлĕх сарнă. Ĕççыннисем нумайĕшĕ пĕр уйăхри ĕçукçин 15—20 процентĕ чухлĕ çырăнаççĕ. Лотерея билечĕсене çырăнса илесси уйрăмах колхозсенче аван пырать. «Путиловка» колхозра лотерея билечĕсене 2.270 тенкĕлĕх çырăнса, укçине те тÿлесе татнă. Тимофеев, Ефимов колхозниксем 100-шер тенкĕлĕх, Порфирьев, Федоров, Петрова, Никитина колхозниксем 70-шер тенкĕлĕх çырăнса илнĕ.

Çавăн пекех лотерея билечĕсене «Красный водник» колхозра 2.520 тенкĕлĕх, «Заря» колхозра—1100 тенкĕлĕх, «Правда» колхозра—1330 тенкĕлĕх, «Ударник» колхозра—1200 тенкĕлĕх çырăнса, укçине 700—600-шер тенкĕ тухнă.

Д. САЛАЕВ.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн — 0—67, редактор заместителĕн — 3—97, редакци секретарĕн — 4—40, пропаганда пайĕн — 4—97, парти пурнăç пайĕн — 7—97, ялхуçалăхĕпе промышленность пайĕсен — 6—88, çырусемпе рабселькорсен пайĕн — 2—30, дежурийăн — 6—23, «Ленин çулĕпе» журналăн — 0—85, издательство конторин—0—23.

НТ 7471 Гор. Чебоксары, типография № 1 Управления издательств и полиграфии при СНК ЧАССР. Заказ № 651. Ф 6. 58 . 84 п. л.